

Sinds ik het een paar jaar geleden bij toeval had ontdekt, was De Reddende Engel aan de Antwerpse Torfbrug mijn favoriete restaurant. Akkoord, er was de statige Sir Anthony voor de heel grote gelegenheden en Chef Khem voor een snelle Thaise hap, maar de bistro in de schaduw van de kathedraal had alles wat ik nodig had. De kok kwam uit het zuiden van Frankrijk, de inrichting was gezellig en de prijzen redelijk. Het was geen toeval dat Kristien er die donkere winteravond van 2018 een tafeltje voor twee had gereserveerd.

‘Gelukkige verjaardag, Thomas,’ zei mijn lief, terwijl ze me driemaal op mijn wangen zoende. ‘Maar wil je nu alsjeblieft niet meer ouder worden?’

‘Hoe bedoel je? Moet ik me in de Schelde gooien dan? In mijn nieuwe trui? Mag het ook na het dessert?’

‘Je weet wat ik wil zeggen. Voor mij ben je prima zo. Voor mij mag je altijd zo blijven.’

Ik was die middag drieënvijftig geworden, nog altijd een volle negentien jaar ouder dan Kristien, en ik snapte ongeveer wat ze bedoelde. Drieënvijftig was een geschikte leeftijd voor een man, vooral als hij van zijn vader genoeg had geërfd om het de rest van zijn leven bescheiden te kunnen uitzingen. Met drieënvijftig zat er nog genoeg jus in me om elk jaar een nieuw boek te schrijven en er een stuk of honderd te lezen. Tegelijk

was dat hele streberige en ambitieuze er eindelijk uit. Ik had ingezien dat ik noch de Nobelprijs noch alle vrouwen van de wereld zou kunnen krijgen en ik had me met die gedachte verzoend.

In die zin was Kristien natuurlijk een godsgeschenk geweest. We waren nu een jaar of vier samen en ik had me nog geen dag met haar verveeld. Om de een of andere reden – een vadercomplex? Slechte smaak? – bleek ook zij zonder enig voorbehoud blij met mij. Er waren dagen dat we lachend wakker werden en 's avonds schaterend gingen slapen, alleen maar omdat ik een neanderthaler had geïmiteerd of volhield dat ik haar die dag voor het eerst had ontmoet.

Nee, ik zou Kristien niet meer kunnen missen. En dan had ik het nog niet over haar prachtige benen en over de manier waarop ze deed of haar billen in die strakke rok de normaalste zaak van de wereld waren. Wanneer ze zich soms een dag lang gedroeg of ik lucht voor haar was of me een van haar 'sterf dan, aardworm'-blikken gaf, begon ik mijn toekomst meteen zorgelijk in te zien. Ik mocht er niet aan denken dat ze bij me weg zou gaan.

'En dan nu je cadeautje,' zei Kristien en ze diepte een pakje op uit haar tas. 'Je zult je ogen niet geloven.'

'Een doos sigaren?' Mijn lief wist dat ze me het blijst kon maken met een boek. De sigaren waren een flauwe grap die ik al te vaak had verteld.

'Je zult gewild hebben dat je hem zelf had geschreven.'

Ik scheurde het papiertje open, woog de hardcover op de palm van mijn hand en snoof goedkeurend de drukinkt op: *One on One*, door de Engelse schrijver Craig Brown, een turf uit 2011 van 360 bladzijden. Op de kaft stonden tientallen bekende namen: James Dean, Leo Tolstoj, Oscar Wilde, Andy Warhol, Charlie Chaplin, Roald Dahl, kriskras door elkaar, met pijltjes

van de een naar de ander. Ik had nog nooit van *One on One* gehoord.

‘Laat me je het uitleggen, Thomas. Het is een geniale vondst. Die Brown moet er jaren op hebben zitten zwoegen. Kijk.’

Ze nam me mijn geschenk uit de handen.

‘Er staan honderdeneen verhalen in, elk van duizend en een woorden. Let op, het zijn niet echt *verhalen*: het zijn waargebeurde ontmoetingen, beschreven in de historische presens, alsof je er zelf bij bent geweest. Het begint met Adolf Hitler. Brown vertelt hoe die in 1931 in München bijna overhoop werd gereden door een Engelse student, ene John Scott-Ellis. Dan gaat hij in hoofdstuk twee verder over die student: *John Scott-Ellis praat in 1923 als jongetje met Rudyard Kipling*. Je weet wel, de schrijver van *Jungle Book*. Weer op de kop af duizend en een woorden, weer een leuk verslag. Dan hoofdstuk drie: 1889, *Rudyard Kipling zoekt in Amerika zijn idool Mark Twain* op, de schrijver van *Tom Sawyer* en *Huckleberry Finn*. Zie je? Snap je het systeem? Mark Twain ontmoet Helen Keller, Helen Keller gaat op bezoek bij Martha Graham, enzovoort enzovoort. *One on One* is een gigantische ketting van ontmoetingen, met achter in het boek alle historische bronnen er nog bij. Is het geen geweldig idee?’

‘Het doet me denken aan de acteur Kevin Bacon en zijn theorie van de *Six Degrees of Separation*. Volgens hem zijn alle mensen in Hollywood en misschien wel in de hele wereld amper zes ontmoetingen van elkaar verwijderd.’

‘Zes? Is dat niet wat weinig?’

‘O, nee. Er is een tijd geweest dat ik zelf op twee ontmoetingen zat van de paus en op twee van de Amerikaanse president.’

‘Hoezo?’

‘Ik heb kardinaal Danneels geïnterviewd en die was toen heel dik met Johannes-Paulus II. Eén, twee.’

‘En die president?’

‘George Bush de Eerste. Ik kende Greet De Keyser. Zij was toen correspondentte voor de VRT in Washington en ze had hem in het lang en het breed ondervraagd.’

‘Heb je ooit iets met haar gehad?’

‘Met Greet? Nauwelijks. Waarom?’

‘Zomaar. Dus als ik je toen had gekend, had ik zelf op drie stappen van de paus gezeten?’

‘Zo is het.’ Ik legde mijn hand op Kristiens knie. ‘En nu zit je op één stap van mij.’

‘En zo willen we het nog even houden, lieverd. Minstens tot wanneer we thuis zijn.’

‘Zoals je wilt, *darling*. Stap voor stap.’

Ik nam *One on One* en bladerde erin. Al die bekende namen... Mijn lief had gelijk: dit was het boek dat ik zelf had willen schrijven. Ik was verslingerd aan biografieën en memoires, ik hield van anekdoten en *petite histoire*. Ik kon niet wachten om aan het boek te beginnen.

‘Kijk, Kristien. Het laatste hoofdstuk gaat over de hertogin van Windsor. Wallis Simpson, de vrouw voor wie Edward VIII troonsafstand heeft gedaan. Zij ontmoet Adolf Hitler, in 1937, een paar jaar voor de oorlog, in zijn buitenhuis in Berchtesgaden. En zo is de cirkel rond. Een huzarenstuk.’

Kristien keek me met stralende ogen aan. O, wat kende ze me goed. Zonder een boek waarin ik me helemaal kon verliezen, was ik maar de helft meer waard. Met dit cadeau had ze gegarandeerd twee dagen geen kind aan me.

De mevrouw van De Reddende Engel bracht het dessert: een gebakje met chocolade en pistache. Het regende buiten. In een hoek van het restaurant zat een ander koppel opgewekt te praten. Ik bestelde koffie en cognac. Over de tafel heen pakte ik Kristiens hand.

‘Ik geloof dat mensen nooit gelukkiger zijn dan in een restaurant.’

‘Juist,’ zei mijn lief. ‘Zolang we maar weer voedsel in ze proppen. De firma Zwelgen & Vermalen.’

We lachten allebei.

‘En wie komt daar binnen? Precies op het afgesproken uur?’

Ik keek achter me. In het sluisje bij de kapstokken, schudde een man zijn regenjas uit. Het was David, David Maes, mijn beste, eigenlijk mijn enige goede vriend. Hij was een hoofd kleiner dan ik en hij had minder haar, maar hij was bijna even oud en hij zat van kop tot teen vol energie. Hij zwaaide opgewekt en kwam bij ons zitten.

‘Zijn de tortelduiven uitgepraat? Mogen er weer gewone mensen bij?’

Hij kuste Kristien en schudde mijn hand.

‘Volhouden, jongen. Je zit bijna in de helft.’

‘Honderdenzes... Ik mag er niet aan denken.’

‘En dit is voor jou.’

David had niet eens de moeite gedaan om het boek in te pakken.

‘Wat is er? Waarom lachen jullie? Heb ik iets verkeerd gezegd?’

2

Nog een koffie en een cognac later – de mevrouw van het restaurant was schuchter komen vragen of we wilden afrekenen – stonden we weer in het smalle straatje dat uitgaf op de imposante noordkant van de kathedraal.

Het was opgehouden met regenen. Kristien had Davids

exemplaar van *One on One* in haar tas gestopt en we stapten gearmd, als uitgelaten eerstejaarsstudenten, over de Grote Markt, naar de gezellig verlichte ramen van café Den Bengel.

‘Het geeft niet, David. Thomas kent wel iemand die hij een plezier kan doen met het boek. Het wil gewoon zeggen dat we zijn smaak zo’n beetje beginnen te kennen.’

‘Ja. Hij heeft maar drie hersencellen: één voor eten, één voor lezen en één voor seks.’

‘En niet noodzakelijk in die volgorde.’

We waren opzij in de gelagzaal gaan zitten, aan de overkant van de tapkast, dicht bij de kachel en zo ver mogelijk van een groepje uitgelaten Hollanders. Ik bladerde aandachtig in mijn cadeau.

‘Hier. Leuk. 1967. Leonard Cohen ontmoet Janis Joplin in de lift van het Chelsea Hotel.’

‘O? Hebben die iets gehad dan?’ Zoals veel vrouwen was Kristien vooral in liefdesgeschiedenissen geïnteresseerd. Ze deed me altijd denken aan dat grapje: waarom vrouwen een pornofilm helemaal uitzitten? Omdat ze willen weten of die twee nog trouwen op het eind.

‘Blijkbaar. Ze zijn recht naar zijn kamer getrokken. Ik lees voor: “Het was niet ongewoon dat vrouwen zich aanboden aan Cohen in die tijd. Zelfs in de lift.”’

‘Zo’n klein, mager mannetje,’ mopperde David.

‘Hola,’ zei Kristien. ‘Geen kwaad woord over mijn idool.’

David slurpte van zijn Filliers. ‘Maar aan Warren Beatty kon hij onmogelijk tippen.’

‘O, daar gaan we weer. *It’s macho time.*’

‘Ssst, meisje, laat ons nu even. Ik ben jarig. Oude mannen praten er graag nog eens over.’

‘Een quizvraag, Kristien, voor twintig punten. Noem zoveel mogelijk liefjes van Warren Beatty. Start, de tijd loopt. Thomas?’

‘Julie Christie. Hij is helemaal voor haar naar Engeland gereisd tijdens de opname van *The Go Between*. Joseph Losey heeft hem zelfs mee op de aftiteling gezet: “Industry Observer: Warren Beatty”.’

‘Eén punt. Kristien?’

‘Ik ken alleen maar Annette Bening.’

‘Ja. Warren is nu oud en moe. Hij is eenentachtig. Annette heeft hem getemd. Maar voordien?’

‘Madonna?’ probeerde ik aarzelend.

‘Ja.’

‘Carly Simon?’

‘Juist. Drie. Nog tweeduizend te gaan.’

‘Goh, David, ik weet het niet. Cher, misschien? De zangeres?’

‘Ja. En Natalie Wood. En Isabelle Adjani. En Britt Ekland. En Linda McCartney. Ik heb ze allemaal opgezocht. Ik ga een artikel over hem schrijven, voor als hij dood gaat, binnenkort: *De hele wereld hield van Warren Beatty. En omgekeerd.*’

‘Maar hij hield het meest van Diane Keaton.’ Kristien had het droogjes gezegd, zonder op te kijken uit mijn boek.

‘Dat zou kunnen. Diane Keaton was met Beatty toen ze samen die film over die communist hebben gemaakt.’

‘Reds.’

Verbaasd keek ik Kristien aan. ‘Dat jij dat weet... Je was amper geboren toen.’

‘En daarna was ze met Woody Allen. Sinds de film *Annie Hall*. *Ladida ladida.*’

‘Wacht even. Dit is interessant. Heb je iets om te schrijven?’

‘Een schrijver zonder pen,’ mompelde mijn lief, maar ze legde met een klap een blauwe rollerball voor me op tafel. Ik pakte een bierviltje en begon te kribbelen.

‘Warren Beatty x Diane Keaton x Woody Allen x Mia Farrow

x Frank Sinatra. Iedereen slaapt met iedereen in Hollywood. Hoe lang kunnen we zo'n rij maken, denk je?'

David ging op het puntje van zijn stoel zitten. 'Wie heb je al? Frank Sinatra... Was die niet getrouwd met Ava Gardner?'

'Ja, maar verder weet ik het niet. En aan de andere kant?'

'Warren Beatty? Kies maar uit.'

'Hij heeft een affaire gehad met Maria Callas. Dat is zo goed als zeker.'

'Maria Callas, de operazangeres? Was die niet veel ouder dan hij?'

'Nou en? En Maria Callas –'

'– was jarenlang de vaste minnares van Aristoteles Onassis. De rijkste man ter wereld. Op zijn jacht.'

'En die is later weer getrouwd met Jackie Kennedy. Na de dood van haar man. Ze wou elke dag verse zijden lakens op haar bed.'

Kristien had het boek weggelegd. 'En voor die tijd was ze natuurlijk gewoon met de president. Telt dat ook? Een doorde-weeks, banaal huwelijk?'

'Natuurlijk.' Ik nam er een tweede viltje bij. 'Kennedy zelf kende er ook wat van. Als hij één dag niet was klaargekomen, kreeg hij naar het schijnt een verschrikkelijke hoofdpijn.'

'Schrijf op: John F. Kennedy met Marilyn Monroe.'

'Staat dat vast, David?'

'Vast genoeg voor ons soort boek. Het wordt geen wetenschappelijk werk. Zowel de president als zijn broer zijn bij Marilyn op bezoek geweest.'

Kristien werd zowaar zelf enthousiast: 'En Marilyn Monroe had een affaire met Yves Montand! Tijdens de opnamen van *Let's make love*, in Hollywood. Toen hij terugkwam was zijn huwelijk bijna om zeep. We zijn de oceaan overgestoken, jongens. We zijn thuis. Aan hoeveel zit je, Thomas?'

‘Tien... elf... twaalf.’

‘En Yves Montand was getrouwd met Simone Signoret.’

‘Nee, liefje, die is niet geschikt. Simone was zo trouw als een hond. Montand moeten we aan iemand anders kunnen koppelen.’

‘Edith Piaf?’

‘Natuurlijk! Edith Piaf en haar discipelen! Er hingen altijd wel jonge ambitieuze mannen om haar heen. Montand, Georges Moustaki, Aznavour... Zelfs Marlon Brando naar het schijnt...’

‘Aznavour vond ze niet knap genoeg. Die moest gewoon haar secretaris blijven.’

‘Maar Moustaki wel! Veertien. Heb je het gehoord, Kristien?’

‘Ik blijf dit een idioot spelletje vinden. Echt iets voor pubers.’

‘Wat denk je, David, zouden we tot honderdeneen geraken? Zoals in het boek? In een cirkel? Dát zou pas een bestseller zijn.’

‘Fucking Around.’

‘Verzin je dat nu ter plekke?’

‘Dat is de ideale titel toch? *Fucking Around: how the great and famous loved each other*. Nummer 1 op de bestsellerslijst van *The New York Times*!’

‘Jongens, zwijg eens even. Mag de radio een beetje harder alsjeblieft?’

Opgewonden zwaaide Kristien naar het jonge stel dat achter de tapkast stond. De man onderbrak zijn babbel met de grootste van de Hollanders. Zuchtend deed hij wat ze hem vroeg.

‘Luister. Er is iets aan de hand...’

We hoorden het allemaal. De muziek was opgehouden en de presentatrice kondigde de voorbije plaat af. Haar stem klonk breekbaar en aarzelend.

‘U hoorde de onmiskenbare croonerstem van Frank Sinatra. (Stilte) *One for my baby and one more for the road*, een typische Sinatra-song (lange stilte) over een man in een kroeg die met –’

Kristien sloeg haar hand voor haar mond. Ook de lawaaierige Hollanders waren opgehouden met praten.

Midden in haar aankondiging was de presentatrice van *De Blauwe Maan*, het populaire avondprogramma van Radio 2, in snikken uitgebarsten.

De technicus in de studio had meteen een nieuwe plaat opgezet – *Les Copains d’abord* van Georges Brassens – maar we hadden het allemaal duidelijk gehoord: in de studio had zich een drama afgespeeld.

‘Kathy...’

David was wit rond zijn neus geworden.

‘Ken je haar?’ vroeg Kristien. Ik kon zien hoe oprecht bezorgd ze was.

‘Ja... Dat was Kathy Ongena. Een heel lieve, gevoelige meid.’

‘Er moet iets verschrikkelijks zijn gebeurd.’

Iedereen in het café luisterde aandachtig of de presentatrice zich na de plaat zou herpakken, maar van dan af aan volgden de liedjes elkaar zonder aankondiging op.

‘Ze is ingestort,’ zei David. ‘Ze hebben haar moeten afvoeren.’

Onthutst keek Kristien me aan.

‘De arme vrouw heeft de hele tijd tegen haar tranen zitten vechten. Alsof je je voet verstuikt tijdens een balletvoorstelling en je toch nog verder danst, omdat je niet wilt dat iemand het merkt. Misschien zijn ze haar komen vertellen dat haar moeder gestorven is. Of een kind.’

Ze schoof haar citroenjenever van zich af, alsof het drankje haar ineens niet meer smaakte. Ook mijn bollele Koninck bleef

onaangeroerd staan. Het incident had ons meer aangegrepen dan we wilden toegeven. Je hoort niet alle dagen iemand live onderuit gaan op de radio.

‘Ken jij Kathy?’ vroeg Kristien me.

‘Niet echt, nee. Van naam. Maar ik geloof niet dat ze kinderen heeft.’

Blijkbaar had niemand nog veel zin om verder te feesten. Kristien keek op haar horloge.

‘Kwart voor twaalf. Wat denk je, Thomas. Zullen we maar?’

Ik knikte en ging afrekenen aan de toog. Toen we afscheid namen van David, was de Grote Markt zo goed als verlaten.

‘Kathy Ongena...’ zei Kristien, terwijl ze haar arm door de mijne stak. ‘Jij moet haar toch ontmoet hebben? Vroeger? In je televisietijd?’

‘Ja, maar zij was radio. Wij hadden nooit veel met elkaar te maken.’

Het was een leugen om bestwil: ik kende elk plekje van Kathy, elke adem, elke zucht, maar ik voelde dat het niet het ideale moment was om daarmee uit te pakken. Zeker niet bij mijn lief. Zeker niet op mijn verjaardag.

3

David seinde me de volgende ochtend al.

‘Grote plannen dito vragen. GWA çe soir? 21u?’

GWA was onze stamkroeg, de Groote Witte Arend in de Reyndersstraat. Toen ik eraan kwam, iets na negen, zat David al op onze vaste plek in de hoek. Het was nog een van Kristiens ontelbare kwaliteiten dat ze me mijn avonden met mijn oude drinkebroer nauwelijks misgunde.